

Arbetsmarknadsdepartementet

Vår referens/dnr:

Karin Ekenger/104/2014

103 33 Stockholm

Er referens/dnr:

A2014/1359

2014-10-07

Remissvar

Det ska vara lätt att göra rätt – Åtgärder mot felaktiga utbetalningar inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (SOU 2014:16)

Utredarens uppdrag har varit att inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten kartlägga förekomsten av felaktiga utbetalningar till arbetsgivare och till externa leverantörer av tjänster samt att föreslå åtgärder för att komma tillrätta med sådana felaktigheter. Svenskt Näringsliv som fått utredningen på remiss lämnar följande synpunkter.

Allmänt

Det är viktigt att skattemedel används på ett effektivt sätt oavsett om det handlar om privata eller offentliga aktörer. Enligt de tidigare undersökningar som återges i utredningen är det relativt få fall där felaktiga utbetalningar till arbetsgivare och till externa leverantörer de facto har konstaterats. Missbruk av offentliga medel ska givetvis bekämpas, men det är också viktigt med en skälighetsbedömning av åtgärderna för att komma tillrätta med missbruk där man också väger in problemens omfattning. Risken är annars att man gör ett redan svårtillämpat arbetsmarknadspolitiskt regelverk ytterligare komplicerat på ett sätt som försvårar också avsedd användning.

Utredaren har valt att inte göra någon förnyad skattning av omfattningen utan istället har utredningen arbetat med faktainsamling och analys av vilka risker som finns inom ramen för Arbetsförmedlingens uppdrag. Enligt vår mening hade det varit värdefullt om utredaren satsat på att försöka få fram ytterligare information om omfattningen av felaktiga utbetalningar.

Av utredningen framgår vidare att en stor del av problemen sammanhänger med de intressekonflikter som följer av att Arbetsförmedlingen givits i uppdrag att konkurrensutsätta sig själv, dvs. vara upphandlare, kontrollant och leverantör av samma uppgifter som leverantörerna. Av den anledningen bör Utredningen om översyn av Arbetsförmedlingen (Dir. 2014:15) även få till uppgift att utreda frågan om ett skiljande av upphandling och

kontroll av konkurrensutsatt verksamhet till en utomstående myndighet. Svenskt Näringsliv återkommer till frågan om en renodling av Arbetsförmedlingens uppdrag i anslutning till översynsutredningens arbete.

Kommentarer till betänkandet

Svenskt Näringsliv avstår från att kommentera alla de olika delförslagen men delar utredarens uppfattning när det gäller den övergripande inriktningen för att minimera riskerna för felaktigheter.

Enklare och tydligare regler

Dels behöver regelverket förenklas och förtydligas. En central del i detta är att reducera antalet arbetsmarknadspolitiska stöd och där det är möjligt, samordna de grundläggande villkoren för ekonomiskt stöd eller ersättning till arbetsgivare och anordnare.

Kontrollpolicy och struktur

Dels behövs en övergripande kontrollpolicy och struktur för kontroll som gör att man kan hitta felaktigheterna. En förutsättning är att det finns ett välfungerande systemstöd att tillgå på myndigheten. När det gäller kontrollrutinerna bör det i ökad utsträckning också vara möjligt att samverka med andra myndigheter. Svenskt Näringsliv tillstyrker att berörda myndigheter ges större möjligheter att ta fram gemensamma former och metoder för att sticksprovvis granska utbetalningar till arbetsgivare/ anordnare och externa leverantörer.

Arbetsmarknadspolitiska bedömningar för nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar

Svenskt Näringsliv vill därutöver kommentera delförslaget att Arbetsförmedlingen skulle ges i uppdrag att göra arbetsmarknadspolitiska bedömningar för nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar. Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget. Systemet med nystartsjobb fungerar väl just därför att reglerna också ur ett arbetsgivarperspektiv är enkla, tydliga och förutsägbara. De bygger också på objektiva fastställda kriterier, efter en viss tid i arbetslöshet kan man få nystartsjobb under en viss tid. Dessutom söker man jobb på vanligt sätt. När det gäller yrkesintroduktionsanställningarna förutsätts dessutom kollektivavtal.

Bidragsbrott resp. underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar

När det gäller förslaget att inkludera arbetsgivarstöd i bidragsbrottslagen och i lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar förutsätter vi att det krävs uppsåt. Det ligger i sakens natur att det inte alltid är lätt att dra en skarp linje mellan vad som är nyttjande respektive överutnyttjande/missbruk av olika arbetsmarknadspolitiska stöd. Om det skulle upplevas som att det finns en gråzon blir det i så fall ytterligare en anledning att inte använda stöden.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Christer Ågren